

VK ਬਾਲੀ ਅਤੇ NK A 1 ਗਰੇਵਾਲ ਜੇ. ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਡੇਵਨਜ਼ ਮਾਡਰਨ ਬਰੂਅਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

96 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5358

17 ਜਨਵਰੀ 1997

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਆਰਟੀਕਲ 301, 303, 304, 366 ਅਤੇ 372 - ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 - ਐੱਸ. 16, 31, 32 ਅਤੇ 58—ਪੀ 'ਅਨਜ਼ਬ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਫਿਸਕਲ ਆਰਡਰ, 1932 — ਆਯਾਤ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣਾ — ਵਿੱਤੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੇਧ ਦੁਆਰਾ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ—ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ—ਦਾ ਅਰਥ—ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਚਤ। 372— ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ—ਆਯਾਤ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣਾ— ਕੀ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ— ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ—ਦਾ ਮਤਲਬ।

ਸੰਵਿਧਾਨ I ਟਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ। ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਫਿਸਕਲ ਆਰਡਰ, 1932 ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਧਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। .

(ਪਾਰਾ 29 ਅਤੇ 30)

ਆਰਟੀਕਲ 304 ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਅਤੇ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਪਰ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 23)

ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ ਜਾਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 58(2)(d) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਵਸਤੂ ਦੇ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਓ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 58(2) ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਬੀਅਰ ਦੇ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 10)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ 'ਤੇ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤਾਂ ਹੀ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਅਲਕੋਹਲ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪਰਾ 14)

ਮੋਹਨ ਜੈਨ, ਰਾਕੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਾਲ
ਹਰਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਏ.ਜੀ. (ਪੰਜਾਬ), ਏ.ਐਸ. ਮਸੀਹ ਏ.ਏ.ਜੀ. (ਪੰਜਾਬ) ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਨ.ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਫਿਸਕਲ ਆਰਡਰ, 1932 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੀਅਰ 'ਤੇ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਪਬਲਿਕ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਜੰਮੂ ਵਿਖੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਜੰਮੂ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਬਰੂਅਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਬੀਅਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸੂਬੇ 'ਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ

ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਵੀ 1966 ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਬੀਅਰ ਦਾ ਬੈਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ L1 ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋਲਸੇਲ ਡਿਪੂ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, 'ਐਕਟ') ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ, ਨਿਰਯਾਤ, ਆਵਾਜਾਈ, ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਆਰਡਰ, 1932 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 31, 32 ਅਤੇ 58 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਆਦੇਸ਼, 1932 ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ, ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਬਕਾਰੀ ਕਲਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੋਧ ਕੀਤੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਵੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992 ਤੋਂ 60 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਤਲ 650 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 31, 32 ਅਤੇ 58 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 3 1 ਮਾਰਚ, 1992 ਦੁਆਰਾ। ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ, ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਫਿਸਕਲ ਆਰਡਰ, 1932 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਅਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰ 'ਤੇ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। 60 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਤਲ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਦੀ ਦਰ ਸਾਲ 1992-93 ਅਤੇ 1993-94 ਲਈ ਲਾਗੂ ਰਹੀ। ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਦੀ ਦਰ ਵਧਾ ਕੇ ਮੁੜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1994 ਤੋਂ 1 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਤਲ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 50 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1996 ਤੋਂ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 3 ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਤਲ ਲਗਭਗ. ਇਹ ਵਾਧਾ, 27 ਮਾਰਚ, 1996 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31, 32 ਅਤੇ 58 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਆਦੇਸ਼, 1932 ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਯਾਤ ਫੀਸ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 35.88 ਪ੍ਰਤੀ 12 ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਬਕਸੇ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ। 4.60 ਪ੍ਰਤੀ ਬਲਕ ਲੀਟਰ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਫੀਸ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 301 ਅਤੇ 304 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਆਧਾਰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 31, 32 ਅਤੇ 58 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (6-ਬੀ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ" ਅਤੇ "ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:-

"ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ" ਅਤੇ "ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 51 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ "ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ" ਅਤੇ "ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ" ਦੇ ਅਰਥ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 51 ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਆਯਾਤ ਫੀਸ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਸ਼ਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ

ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“16. ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ, ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ :-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ ਜਾਂ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:-

(a) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਤੱਵ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਇਸ 1 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਬਾਂਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ

(b) ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।”

(6) ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"31. ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ :-ਇੱਕ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਦਰ ਜਾਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਵਸਤੂ 'ਤੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਲਈ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(a) ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ ਜਾਂ ਆਵਾਜਾਈ; ਜਾਂ

(b) ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਕਾਸ਼ਤ; ਜਾਂ

(c) ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਜਾਂ ਬਰੂਅਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

(i) ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਇੰਨੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1894, ਜਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1878 ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਆਯਾਤ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ :- ਧਾਰਾ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਆਰਟੀਕਲ ਨੂੰ ਖਪਤ ਲਈ ਹਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

(7) ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਅਤੇ 31 ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਧਾਰਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੀਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਵਿੱਚ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 58 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 58(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਦੇ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਅਜਿਹੀ ਬੋਤਲ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ, ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵਰਣਨ।

(8) ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 3 1

“(2 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ)

	*	**	*	*	*	**	*
(a)	*	**	*	*	*	**	*
(b)	*	**	*	*	*	**	4
(c)	*	**	*	*	*	**	4

ਮਾਰਚ, 1992 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ

ਐਕਟ ਦੇ 31, 32 ਅਤੇ 58, ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਫਿਸਕਲ ਆਰਡਰ, 1932 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਬੀਅਰ 'ਤੇ 650 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਦੀ ਬੋਤਲ 60 ਪੈਸੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਫੀਸ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ 27 ਮਾਰਚ, 1996 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਛੇ ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, ਅਰਥਾਤ, 1995-96 ਵਿੱਚ, ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਦੀ ਦਰ 50 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਤਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ, ਅਰਥਾਤ, 1996-97 ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਕੇ ਲਗਭਗ 3 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(9) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ: ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਾਈਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ

ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀਅਰ ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਖਰਚੇ ਵੀ ਅਦਾ ਕਰਨੇ ਪਏ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 3,00,000 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 48,048 ਬੀਅਰ ਦੇ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ 12 ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ 800 ਡੱਬੇ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। 28,800 ਪ੍ਰਤੀ ਟਰੱਕ ਬੀਅਰ ਦੇ 800 ਡੱਬਿਆਂ ਦੇ ਲੋਡ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(10) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਟੀਕਲ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 58(2)(d) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਵਸਤੂ ਦੇ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 58(2) ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਬੀਅਰ ਦੇ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪਰੈਲ, 1992 ਤੋਂ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31, 32 ਅਤੇ 58 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, 27 ਮਾਰਚ, 1996 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(11) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (6-ਬੀ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 51 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ "ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ" ਅਤੇ "ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਕਤ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 51 ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ" ਅਤੇ "ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ" ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੀਸ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(12) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 51 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"51. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪੰਨ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ ਉੱਤੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਘੱਟ ਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀਆਂ:-

- (a) ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ;
- (b) ਅਫੀਮ, ਭਾਰਤੀ ਭੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਪਰ ਇਸ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਉਪ-ਪੈਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਅਲਕੋਹਲ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਚਿਕਿਤਸਕ ਅਤੇ ਟਾਇਲਟ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।"

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ

ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਐਂਟਰੀ 51 ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:-

- (a) ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣਾ ਜਿਥੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (b) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਮਿਤ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਘੱਟ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ।

(14) ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ 'ਤੇ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤਾਂ ਹੀ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਊਂਟਰ ਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਅਲਕੋਹਲ ਸ਼ਰਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਊਂਟਰ ਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(15) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 51 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(16) ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 66 ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ i ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਂਟਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"66. ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਫੀਸ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਲਈ ਕੁਝ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 66 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥੋਪਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਥਾਰਟੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਥੋਪਣ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਫੀਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(17) ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੇ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਕੇਸ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਫੀਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਰਖਾਸਤ 'ਤੇ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੀਅਰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(18) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪੇਰੀਆਈ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਪਾਸ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"34. ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ, ਪਰਮਿਟਾਂ ਅਤੇ ਪਾਸਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਲਈ ਫੀਸਾਂ: -

(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਪਾਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ-

(a) ਅਜਿਹੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ।

(b) ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ, (c) ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ

ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵੇ ਵਾਲੇ,

(d) ਅਜਿਹੇ ਪੇਰੀ ਓਡ ਲਈ,

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- (2) ਕੋਈ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਲਾਈਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਉਚਿਤ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ। "

(19) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪਰੀ ਦੇ ਲਈ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। 3,00,000 ਪਰ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਪਾਸ ਲਈ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਫੀਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਵਸਤੂ ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਫੀਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(20) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਆਯਾਤ ਫੀਸ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ,

(21) ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਆਧਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 301, 303 ਅਤੇ 304 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 301 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ XIII ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਅਤੇ ਸੰਭੋਗ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 303 ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ. ਸੰਸਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ.

(22) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 304, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"304. ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਅਤੇ ਸੰਭੋਗ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ - ਧਾਰਾ 301 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 303 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ:

- (a) ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪੰਨ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਤਕਰਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ; ਅਤੇ
- (b) ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਸੰਭੋਗ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ: ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਖਿੱਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ

ਵਿਵਾਨ ਸਭਾ।

(23) ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਏ: ਅਨੁਛੇਦ 304 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿਵਾਨ ਸਭਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਉਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਪਰ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਲਗਾ ਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 48,048 ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ 12 ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ 800 ਡੱਬਿਆਂ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਟਰੱਕ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੀਅਰ ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ R,s ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਬੀਅਰ ਦੇ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਲਈ 28,800 ਜਿਸ ਵਿੱਚ 12 ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ 800 ਡੱਬੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

(i)	ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ..	ਰੁ. 48,048 ਹੈ
(ii)	ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ	ਰੁਪਏ 28,800 ਹੈ
	ਕੁੱਲ:	.. ਰੁ. 76,848 ਹੈ

(24) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬੀਅਰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਫੀਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰੁਪਏ। 76,848, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਰੁ. ਸਿਰਫ 48,048। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਤਕਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(25) ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 33-ਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 304 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33-ਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“33-ਏ. —ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਲਈ ਬੱਚਤ :-

- (1) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਸੀ:
- (2) ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫਰਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹਨ:-
 - (a) ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਅਤੇ
 - (b) ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ/ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਆਬਕਾਰੀਯੋਗ ਆਰਟੀਕਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਸਟਮ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਪਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ।
- (3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪੰਨ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਸਾਬਕਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੋ, ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪੰਨ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

(26) ਧਾਰਾ 33-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਰਾਜ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਨ ਉਤਪਾਦਨ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕੋਲ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

(27) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਫਿਸਕਲ ਆਰਡਰ, 1932 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ।

(28) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਦੀ ਧਾਰਾ (10) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:-

“(10) ‘ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ’ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ, ਆਦੇਸ਼, ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ, ਆਦੇਸ਼, ਦੁਆਰਾ। -ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ।”

(29) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 372 ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ y.

(30) ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਫਿਸਕਲ ਆਰਡਰ, 1932 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 372 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ.

(31) ਕਲਿਆਣੀ ਸਟੋਰਸ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 301 ਤੋਂ 305 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1915 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1961 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। 40 ਪ੍ਰਤੀ ਐਲ.ਪੀ. ਗੈਲਨ ਅਤੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਤੋਂ, ਰੁ. 70. ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਅਸਲ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ 40 ਨੂੰ 1937 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 1961 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 301 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

1. ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 1686

1961 ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 302, 303 ਅਤੇ 304 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 303 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 304 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ

ਉਤਪਾਦਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਧਾਰਾ 304, ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀਵਧਾਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮਾਰਚ, 1961 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁਪਏ 30 ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 305 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 1937 ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੀ।

(32) ਕਲਿਆਣੀ ਸਟੋਰਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਸੀਵਧਾਨ ਜਾਂ 1915 ਦੇ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ 2 ਵਿੱਚ ‘ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਤੱਵਾਂ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਿਉਤਪੱਤੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ 51 ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। etymological sense, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀ-ਸੰਤੁਲਨ; ਈ * ਗੁਣ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਗੁਣ ਨਾਲ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ; ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ (ਦੇਖੋ ਬਲੈਕਜ਼ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, 4th ਐਡ. 421)। ਇਹ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ-ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਭ ਲੈਣ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਊਂਟਰ-ਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੀਵਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 51 ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਘੱਟ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਉਸੇ ਜਾਂ ਘੱਟ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ। ਉਹ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਤੱਕ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਬੋਝ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਰਗੀ ਜੋ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਹੈ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ-ਸੰਤੁਲਨ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਊਂਟਰਵੇਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤਾਂ ਹੀ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

(33) ਵੈਸਟਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਵਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ 'ਤੇ ਉੱਚ ਦਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉੱਠਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਹਰ. ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਸਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋਵੇ . ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 304 (ਏ) ਕਿਸੇ

ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਅਤੇ ਸੰਭੋਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਮਾਲ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(34) ਵੀਡੀਓ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ 'ਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਅਨਜਾਬ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (3), ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 301 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਥਾਨਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਕੇ ਆਯਾਤ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਭੇਦਭਾਵ, ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਸਤੂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਹਰ ਭੇਦਭਾਵ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ "ਭੇਦਭਾਵ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਧਾਰਾ 16,-303 ਅਤੇ 304(a) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 304(a) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਣਉਚਿਤ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਤ। ਜੇਕਰ ਮਾਲ 'ਤੇ ਆਮ ਦਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

2. (1988) 2 ਐਸ.ਸੀ. ਕੇਸ 508

3. (199*0) IT ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਕੇਸ 82

ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਹਨ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 304(ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(35) ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 304(ਏ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਉਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, 27 ਮਾਰਚ, 1996 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਆਯਾਤ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਨੂੰ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 304(ਏ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(36) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 921 ਆਫ 1979 (ਦੀਵਾਨ ਮਾਡਰਨ ਬਰੂਅਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਜੰਮੂ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ) - ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1982 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਫਿਸਕਲ ਆਰਡਰ, 1968, 1969 ਅਤੇ 1974, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਧਾਰੀ ਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ।

(37) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਲ 1992-93 ਤੋਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਵੀ ਆਫੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਕਿ ਫੀਸ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੀਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

(38) ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਦੇ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਲੇਵੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 1992 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਬੀਅਰ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਆਖਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 27 ਮਾਰਚ, 1996 ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਦਰਾਮਦ ਫੀਸ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। 35.88 ਪ੍ਰਤੀ ਬਾਕਸ 12 ਬੋਤਲਾਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ

ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੱਜਿਸ਼ ਦੇ ਆਯਾਤ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(39) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 27 ਮਾਰਚ, 1996 (ਅੰਕੜਾ ਪੀ-3) ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 301 ਅਤੇ 304 (ਏ) ਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਵੀ.ਐਸ. ਅਗਰਵਾਲ ਜੇ.

ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ @ ਮੁਖਾ , - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ , - ਜਵਾਬਦਾਰ

Crl. ਐਮ. ਨ. 13620/96 ਦਾ ਐਮ

28 ਜਨਵਰੀ, 1997

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973-S.482— ਪ੍ਰਿਜ਼ਨਰਜ਼ ਐਕਟ, 1920 ਦੀ ਪਛਾਣ I ਕੈਸ਼ਨ — ਐੱਸ. 4 ਅਤੇ 5—ਉਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ—ਕੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਐਕਟ, 1920 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਪ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ '2(a) ਮਾਪ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

"2(a) 'ਮਾਪ' ਵਿੱਚ ਉਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

(ਪਰਾ ੬)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਐਕਟ, 1920 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਉਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਅੰਤਰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਪਰ ਆਈਡੈਂਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰਿਜ਼ਨਰਜ਼ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਉਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(ਪਰਾ ੭)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮਾਪ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ